



**ЕКОЛОГІЯ
ПРАВО ЛЮДИНА**

Верховенство права для захисту довкілля

ВІДШКОДУВАННЯ ШКОДИ, ЗАВДАНОЇ УКРАЇНСЬКИМ ҐРУНТАМ ТА ЗЕМЛЯМ В УМОВАХ ВІЙНИ





Відшкодування шкоди українським ґрунтам та землям в умовах війни

У цьому матеріалі проаналізовано виклики, які стоять перед центральними органами виконавчої влади та Верховною Радою України у сфері відшкодування шкоди, завданої українським ґрунтам та землям в умовах війни. Оцінено перспективи створення правового підґрунтя для здійснення належного відшкодування такої шкоди. Встановлено роль ДЕІ в фіксації та обрахунку шкоди, завданої актами агресії рф, кожною ракетою чи дроном, які забруднюють наші ґрунти та землі.

Увесь світ мало не кожного дня може спостерігати за тими руйнуваннями, звірствами та злочинами, що вчиняються російською федерацією на території України. Все частіше відбуваються акти руйнування екосистем, забруднення ґрунтів, зменшення біорізноманіття України. Саме тому, зараз як ніколи важливо здійснювати фіксацію та розрахунок шкоди, що завдається військовими діями російської федерації на території України. З цією метою, екологами МБО «Екологія-Право-Людина» 7 жовтня було здійснено виїзд в місто Чернігів та обстежено вирви біля ріки Десни в районі річкового порту та «Дороги життя». Частина снарядів вибухнула під водою, під час весняної повені. Це призвело до негативних наслідків для місцевих гідробіонтів. Більш детальну інформацію про даний виїзд можна отримати за посиланням: <http://epl.org.ua/announces/ekology-mbo-ekologiya-pravo-lyudyna-prodovzhuut-doslidzhuvaty-vplyvy-vijskovyh-dij-na-dovkillya/>.

Отримані лабораторні дані щодо рівнів забруднення становлять основу для обрахунку шкоди, завданої військовими діями російської федерації. Нормативно-правове регулювання та можливості застосування відповідних методик і розрахунків варто розглянути детальніше.

За оцінками Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів (Міндовкілля), сума збитків від забруднення екології, спричинених війною, оцінюється біля 25 мільярдів євро, ще близько 11,5 мільярдів євро необхідно для усунення наслідків забруднення ґрунту. Зокрема, майже третину із вказаного розміру оцінених збитків, а саме понад 407,3 млрд гривень, становлять збитки, завдані земельним ресурсам України.

Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України 4 квітня 2022 року прийнято Наказ №167, яким затверджено Методику визначення розміру шкоди завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного (далі – Методика).

Методикою визначено порядок розрахунку розміру шкоди, завданої землі та ґрунтам державами, органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання та фізичними особами через забруднення ґрунтів, засмічення земель, допущених унаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану. Методика може бути застосована на усіх землях України незалежно від їх категорій та форм власності.

При цьому, причинами забруднення чи засмічення можуть стати дії чи бездіяльність держав, органів виконавчої влади чи місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання чи фізичних осіб. Для застосування цієї методики важливо, аби такі дії або бездіяльність мали місце внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану.

Факт забруднення ґрунтів визнається наявним за умови виявлення в їхньому складі негативних якісних змін, які полягають у появі в зоні аерації забруднюючих речовин, яких раніше не було, а також за умов збільшення вмісту небезпечних речовин, що перевищує гранично допустимі концентрації.

Засмічення земель у Методиці визначається таким чином: «засмічення земель – наявність на земельній ділянці сторонніх предметів, матеріалів, відходів та/або інших речовин без відповідних дозволів». При цьому, землі вважаються засміченими, якщо на земельній ділянці наявні сторонні предмети, матеріали, відходи та/або інші речовини без відповідних дозволів, які з'явилися на цій земельній ділянці внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій.

Що ж стосується порядку визначення шкоди, то за це відповідальними визначено уповноважених осіб Державної екологічної інспекції (надалі — Держекоінспекція). Уповноважені особи від імені держави встановлюватимуть факти забруднення ґрунтів та/або засмічення земель, їхні масштаби. Для процесу притягнення до відповідальності і стягнення відшкодування за таку шкоду дуже важливою є якість складених Держекоінспекцією документів: їхня правомірність, відповідність вимогам чинного законодавства, дотримання процедур їхньої видачі. Саме складені уповноваженим органом документи виступатимуть основними доказами у відповідних кримінальних справах, судових процесах.

У ході встановлення таких фактів враховуватимуться будь-які джерела, в тому числі: результати огляду земельних ділянок, дані дистанційного зондування землі, дослідження отриманих зразків проб ґрунтів, висновки будь-яких експертиз, пояснень, довідок, документів, матеріалів, відомостей, отриманих, зокрема, з будь-яких джерел, оперативних повідомлень фізичних та юридичних осіб тощо.

Важливо, що відповідно до прийнятої Методики, факт та розмір шкоди можна буде визначити по-суті без залучення власників чи землекористувачів. Зазначене пришвидшить процес та підготовку результатів проведених досліджень, обрахунків. Особи, чиї землі зазнали забруднення або засмічення, можуть повідомити Держекоінспекцію про виявлені факти забруднення чи засмічення ґрунтів. А ще можна відібрати зразки ґрунту і надати їх Держекоінспекції. Таких заходів доцільно вжити з метою уникнення покладення відповідальності за забруднення/засмічення земель на самих землекористувачів чи землевласників.

Що ж стосується розрахунку розміру шкоди, то він здійснюється за точними формулами, наведеними у затвердженій Методиці. Варто наголосити, що застосовуватися можуть різні формули. Наприклад, шкода від забруднення ґрунтів розраховується на основі нормативно-грошової оцінки земельної ділянки, ґрунти якої зазнали забруднення. Дані нормативної грошової оцінки беруться з будь-яких джерел. У випадку, коли грошова оцінка ділянок не проведена чи відповідні дані отримати неможливо, грошову оцінку розраховують як середню нормативну грошову оцінку площі ріллі по відповідній області, помножену на коефіцієнт, що спричинив негативні екологічні наслідки для родючості ґрунтів (дорівнює 300).

Розмір шкоди внаслідок засмічення земель обчислюється на основі матеріалів, що підтверджують факт засмічення. Хоча ці дані не єдині, що мають братись до уваги.

Слід зазначити, що нині чинною є і «Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства», затверджена наказом Міністерства охорони навколишнього

природного середовища України від 27.10.1997 р. № 171, а, отже, у випадках, коли нещодавно розробленої і прийнятої Методики недостатньо, може бути застосована «Методика визначення розмірів шкоди, зумовленої забрудненням і засміченням земельних ресурсів через порушення природоохоронного законодавства». Ця методика визначає коефіцієнти небезпеки відходів, групи небезпечності та інші характеристики забруднюючих речовин.

20 березня 2022 р. КМУ затвердив «Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації» (надалі – Порядок). Особливо важливими напрямками, де держава має визначити рівень завданої рф шкоди для цілей майбутньої компенсації, є втрати земельного фонду, лісового фонду, надр тощо. Порядок визначає профільні міністерства, відповідальні за визначення шкоди і збитків за певним напрямом, які мають розробити відповідні методики розрахунку. Серед таких міністерств згадано і Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України.

Варто відзначити певну пасивність уповноважених органів державної влади в частині визначення рівнів забруднення, проведення замірів та розрахунку обсягів шкоди, що завдається забрудненням ґрунтів та земель. Такі обрахунки мають здійснюватися систематично та як безпосередньо по кожному факту завдання шкоди, так і загалом за певний проміжок часу. На сьогодні працівники Держекоінспекції залучаються правоохоронними органами до обрахунку шкоди, завданої в результаті вчинення злочинів екоциду чи порушення законів та звичаїв війни. Поза межами кримінального правопорушення, працівники Держекоінспекції виїздів для фіксації фактів забруднення земель та ґрунтів не проводять. Однією із причин є черговий мораторій на планові і позапланові перевірки контролюючими органами, запроваджений 13.03.2022 р. урядом України. І хоча мораторій не абсолютний, на практиці ДЕІ майже не дає дозволів на позапланові перевірки в умовах воєнного часу. А без дозволу Міндовкілля органи ДЕІ не здійснюють позапланових заходів. ЕПЛ неодноразово отримувало відповіді від органів ДЕІ про те, що в міру запровадженого мораторію ДЕІ не може проводити перевірки. Таку відповідь отримано, зокрема, у листі від ДЕІ Поліського округу № 073 від 06.05.2022 р. та ДЕІ у Закарпатській області № 763-04 від 29.04.2022 р. Хоча ДЕІ на своєму сайті звітується про проведення в липні 2022 року 26 природоохоронних заходів та стягнення збитків на суму 1 млн грн.

Аналізуючи відповіді органів ДЕІ на інформаційні запити та звернення ЕПЛ, слід зазначити, що у відповіді на запит від 06.05.2022 № 071 ДЕІ у Донецькій області вказала таке: «Зазначені методики дозволяють підвищити ефективність процесу визначення розміру збитків, заподіяних навколишньому природному середовищу, та не допустити уникнення відповідальності за заподіяну шкоду. Вказані збитки розраховуються в межах кримінальних проваджень, а також наголосила, що у відповідності до статті 222 Кримінального процесуального кодексу України відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим. При цьому є можливим надати наявну інформацію щодо наслідків військової агресії РФ проти України на території Донецької області, пов'язаних із негативним впливом на навколишнє природне середовище та пошкодженням об'єктів інфраструктури, згідно з додатком».

Зазначене вкотре підкреслює важливість належних розрахунків завданої шкоди в ході притягнення винних осіб до кримінальної відповідальності та, як наслідок, відшкодування шкоди. Окрім того, ДЕІ у Донецькій області надано матеріали з інформацією щодо наслідків військової агресії РФ проти України на території Донецької області, пов'язаних із негативним впливом на навколишнє природне середовище та пошкодженням об'єктів інфраструктури. Із наведених даних можна побачити, що в міру триваючих бойових дій на території, що підлягає контролю з боку ДЕІ у Донецькій області, більшість фактів завдання шкоди, в тому числі ґрунтам та землям, встановлюються виключно як «можливо завдані». Детальніше із інформацією можна ознайомитись у Додатку № 1.

Також, важливу інформацію ЕПЛ надано ДЕІ України. У відповіді на запит № 2555/4.3/12-22 від 1.05.2022 року, де ДЕІ України вказано, що станом на травень 2022 року оперативним Штабом отримано та опрацьовано більше 200 повідомлень про небезпечні надзвичайні події (інциденти), пов'язані із нанесенням шкоди навколишньому природному середовищу внаслідок вторгнення РФ на територію України.

Відомості стосовно проведення заходів державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства на об'єктах, що уражені ракетними обстрілами та місцях падіння уламків ракет надано також ДЕІ у Львівській області. Втім, в міру таємниці слідства, детальної інформації ЕПЛ так і не отримала. Із переліком об'єктів, що підлягали обстеженню можна ознайомитись у Додатку № 2.

Слід зазначити, що проведення заходів фіксації та розрахунків завданої шкоди є недостатнім для притягнення винних до відповідальності та компенсації завданої шкоди. Спеціальної процедури такого притягнення РФ, її армії поки, на жаль, не створено. А отже, у цьому випадку слід керуватись загальними правилами.

У відповідності до вимог чинного законодавства, Держекоінспекція, будучи уповноваженим у цій сфері органом, має звертатись із позовом до суду про визнання осіб винними у вчиненні діянь, що завдали шкоди ґрунтам та землям та відшкодування такої шкоди. Правовою основою для такого позову, в залежності від тяжкості завданої шкоди, є норми Кримінального кодексу України (надалі – КК України) чи Кодексу України про адміністративні правопорушення. (далі – КУпАП).

Відповідно до статті 239 КК України, забруднення або псування земель речовинами, відходами чи іншими матеріалами, шкідливими для життя, здоров'я людей або довкілля, внаслідок порушення спеціальних правил, якщо це створило небезпеку для життя, здоров'я людей чи довкілля, караються штрафом від однієї до чотирьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років. А ті самі діяння, що спричинили загибель людей, їх масове захворювання або інші тяжкі наслідки, караються обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого.

У відповідності до статті 52 КУпАП, псування сільськогосподарських та інших земель, забруднення їх хімічними і радіоактивними речовинами, нафтою та нафтопродуктами,

неочищеними стічними водами, виробничими та іншими відходами - тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від двадцяти до вісімдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян і на посадових осіб, громадян - суб'єктів підприємницької діяльності - від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Варто наголосити, що дані норми КК України та КУпАП, не зовсім пристосовані до використання для відшкодування шкоди ґрунтам та землям в умовах війни, а отже, потребують доопрацювання в цій частині.

Ще одним аспектом, що має значення, є важливість створення міжнародних інструментів, що дозволяти б стягувати суму відшкодування завданої землям та ґрунтам України шкоду, зокрема, із тих російських активів, що заблоковано чи «заморожено» у країнах Європи та США. Нам відомо, що на разі наші держави-партнери працюють над тим, аби створити такий правовий механізм. Видається, що його прийняття стане мало не ключовим кроком на шляху до отримання Україною відшкодування, зокрема, за ту шкоду, що завдається землям та ґрунтам в результаті збройної агресії рф.

Як бачимо, станом на осінь 2022 року, окрім затвердження Методики, профільне міністерство не спромоглось вжити заходів для розроблення правового механізму забезпечення відшкодування шкоди, завданої ґрунтам та землям військовими діями рф чи видання рекомендацій для ДЕІ та її територіальних органів щодо процедури документування всього обсягу шкоди, що завдається довкіллю України в результаті збройної агресії рф та процедур підготовки документів до позовів чи заяв на міжнародному рівні чи національному рівні. Більше того, через мораторій документування фактів забруднення довкілля не тільки в результаті збройної агресії рф, але і вітчизняного бізнесу, здійснюється дуже обмежено.

Висновки. ЕПЛ розуміє труднощі та виклики, які стоять перед центральними органами виконавчої влади та Верховною Радою України, зокрема, у сфері документування та обрахунку збитків, завданих рф та на шляху до створення правового підґрунтя підготовки позовів на національному та міжнародному рівнях для компенсації шкоди. Тому сподіваємося, що таке правове підґрунтя з'явиться і органи ДЕІ будуть відігравати ключову роль в фіксації та обрахунку шкоди, завданої кожним актом агресії рф, кожною ракетною чи дроном, які забруднюють наші ґрунти та землі.

Матеріал підготований в рамках проєкту «Термінова підтримка ЄС для громадянського суспільства», що впроваджується ІСАР Єднання за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключною відповідальністю МБО «Екологія-Право-Людина» і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

Додаткові джерела для ознайомлення:

1. Методика Habitat equivalence assessment для нарахування компенсаційних витрат на відновлення: загальний огляд/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epl.org.ua/eco-analytics/metodyka-habitat-equivalence-assessment-dlya-narahuvannya-kompensatsijnyh-vytrat-na-vidnovlennya-zagalnyj-oglyad/>
2. Задokumentувати і знешкодити: фіксуємо факти злочинів росії проти довкілля/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epl.org.ua/announces/zadokumentuvaty-i-zneshkodyty-fiksuyemo-fakty-zlochyniv-rosiyi-proty-dovkillya/>

3. Чи буде росія відповідати за шкоду, заподіяну довкіллю України під час війни? / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epl.org.ua/announces/chy-bude-rosiya-vidpovidaty-za-shkodu-zapodiyanu-dovkillyu-ukrayiny-pid-chas-vijny/>
4. Відбудуємо Україну. Подбаємо про довкілля/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://epl.org.ua/announces/vidbuduyemo-ukrayinu-podbayemo-pro-dovkillya/>
5. Закони, що регулюють відшкодування шкоди завданої земельним ділянкам внаслідок військової агресії росії/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/show/zakoni-so-reguluut-vidskoduvanna-skodi-zavdanoi-zemelnim-dilankam-vnaslidok-vijskovo-agresii-rosii>
6. The use of habitat equivalency analysis in natural resource damage assessments/[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0921800903002519>
7. Using Habitat Equivalency Analysis to Assess the Cost Effectiveness of Restoration Outcomes in Four Institutional Contexts / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://archimer.ifremer.fr/doc/00311/42256/44230.pdf>

Матеріал підготований в рамках проекту «Термінова підтримка ЄС для громадянського суспільства», що впроваджується ІСАР Єднання за фінансової підтримки Європейського Союзу. Її зміст є виключною відповідальністю МБО «Екологія-Право-Людина» і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу.

Додатки:

1. Скан-копія відповіді на запит ДЕІ у Донецькій області від 06.05.2022 № 071.
2. Скан-копія відповіді на запит ДЕІ у Львівській області від 06.05.2022 №088.

Додаток №1.



ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ У ДОНЕЦЬКІЙ ОБЛАСТІ
вул. Театральна, буд. 18а, м. Костянтинівка, 85114, тел./факс (06264)7-02-55 e-mail: don@dei.gov.ua,
код ЄДРПОУ 38034476

№ _____
від “__” _____ 2022р.
на № _____
від “__” _____ 2022 р.

МБО «Екологія-Право-Людина»
Виконавчому директору
О.Кравченко

вул. Івана Франка, буд. 9, офіс 1а,
м. Львів, 79005
office@epl.org.ua

Департамент екології та природних
ресурсів Донецької обласної
державної адміністрації
Директору
С.Нагурсу

вул. Богдана Хмельницького, 6, м.
Краматорськ, 84313
eco.d@dn.gov.ua

Шановна пані Олена!

На розгляді в Державній екологічній інспекції у Донецькій області знаходиться лист Департаменту екології та природних ресурсів Донецької обласної державної адміністрації 07-14/1215/90-22 від 13.05.2022, яким перенаправлено запит на доступ до публічної інформації МБО «Екологія-Право-Людина» від 06.05.2022 № 069. Враховуючи те, що зазначений запит аналогічний запиту на публічну інформацію від 06.05.2022 № 071, повторно повідомляємо наступне.

Частиною другою статті 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Згідно статті 1 Закону України «Про доступ до публічної інформації» публічна інформація - це відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень, інших розпорядників публічної інформації, визначених цим Законом.

У відповідності до діючого законодавства України, з метою створення єдиної системи контролю за загрозами внаслідок збройної агресії Російської Федерації



АСУД "ДОК ПРОФ 3"
ДЕІ у Донецькій області
10-556/22 від 19.05.2022
Євтухов Олександр Сергійович

ДЕІ у Донецькій області
10-556/22 від 19.05.2022



проти України, на підставі наказу Держекоінспекції України від 01.03.2022 № 73 було створено оперативний Штаб, до якого включено представників низки центральних органів влади, науково-експертних установ та громадськості.

Зазначений оперативний Штаб здійснює фіксацію, розрахунок та систематизацію збитків, заподіяних навколишньому природному середовищу внаслідок виникнення надзвичайної ситуації або небезпечних подій (інциденти), спричинених військовими діями держави-агресора.

На теперішній час розроблено та затверджено наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 04.04.2022 № 167 Методику визначення розміру шкоди, завданої землі, ґрунтам внаслідок надзвичайних ситуацій та/або збройної агресії та бойових дій під час дії воєнного стану, яка зареєстрована в Міністерстві юстиції України 11 квітня 2022 р. за N 406/37742 та наказом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 13.04.2022 № 175 Методику розрахунку неорганізованих викидів забруднюючих речовин або суміші таких речовин в атмосферне повітря внаслідок виникнення надзвичайних ситуацій та/або під час дії воєнного стану та визначення розмірів завданої шкоди, яка зареєстрована в Міністерстві юстиції України 16 квітня 2022 р. за N 433/37769.

Зазначені методики дозволяють підвищити ефективність процесу визначення розміру збитків, заподіяних навколишньому природному середовищу, та не допустити уникнення відповідальності за заподіяну шкоду.

Вказані збитки розраховуються в межах кримінальних проваджень, та у відповідності до статті 222 Кримінального процесуального кодексу України відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

При цьому є можливим надати наявну інформацію щодо наслідків військової агресії РФ проти України на території Донецької області, пов'язаних із негативним впливом на навколишнє природне середовище та пошкодженням об'єктів інфраструктури, згідно з додатком.

Додаток: Інформація щодо наслідків військової агресії РФ проти України на території Донецької області, пов'язаних із негативним впливом на навколишнє природне середовище та пошкодженням об'єктів інфраструктури на 3 арк.

З повагою,

Начальник

Олександр ЄВТУХОВ

Олександр МОНЕНКО
0507199998



Інформація щодо наслідків військової агресії РФ проти України на території Донецької області, пов'язаних із негативним впливом на навколишнє природне середовище та пошкодженням об'єктів інфраструктури

5 березня 2022 року у результаті обстрілу було зафіксовано потрапляння снарядів у мережу газотранспортної системи України у Харківській, Миколаївській, Запорізькій, Київській, Донецькій, Луганських областях України. В результаті чого зафіксовано неконтрольоване горіння природнього газу та як результат забруднення атмосферного повітря залповим викидом забруднюючих речовин. Направлено запит до оператора газотранспортної системи. Після отримання всіх необхідних вихідних даних буде проведено розрахунок збитків завданих навколишньому природному середовищу.

6 березня 2022 року було здійснено атаку збройних сил росії на будівлю Офісу ОБСЄ у м. Маріуполі, в якій пошкоджено патрульний центр та зруйновано засоби зв'язку Місії. Також згоріли два автомобілі спеціальної моніторингової місії. Окупаційні війська агресора продовжують здійснювати масовані артилерійські обстріли Маріуполя. Було зруйновано або пошкоджено багато об'єктів критичної інфраструктури, постраждали промислові об'єкти з небезпечними матеріалами. У місті порушено енергопостачання та відсутні засоби зв'язку, розгортається гуманітарна катастрофа. Російські війська перешкоджають евакуації цивільного населення. 8 березня вони розпочали обстріл Маріуполя у напрямку маршруту евакуації цивільного населення.

10 березня поблизу Світлодарська Бахмутського району Донецької області російські окупанти обстрілом перебили газопровід високого тиску, внаслідок його ураження виникла масштабна пожежа, яка тривала кілька годин. Також 10 березня авіація РФ завдала удару на газовій магістралі Донецьк – Маріуполь, стався вибух та пожежа.

10 березня 2022 року внаслідок авіаудару по селах Рубці та Яцьківка Лиманської громади Донецької області пошкоджено насосну станцію №1 та насосну станцію №3 Оскільської зрошувальної системи. Вибухом вибито вікна, ворота будівель та зірвано шиферну покрівлю.

11 березня у Маріуполі посилюються обстріли об'єктів цивільної інфраструктури. У зв'язку з облогою та постійними атаками у місті виникла надзвичайна ситуація, викликана величезною кількістю ракетних ударів, застосуванням заборонених видів озброєння - зокрема фугасних та касетних бомб, пов'язаним з цим забрудненням повітря і земель, порушенням електро- та теплопостачання, пошкодженням водопостачання і водовідведення, руйнуванням промислових об'єктів. Відсутність електропостачання та активні бойові дії унеможливають забезпечення належної роботи очисних споруд Комунального



підприємства «Маріупольське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства», через що здійснюється скид неочищених зворотних (стічних) вод у Азовське море.

13 березня Авдіївський коксохімічний завод (АКХЗ) групи "Метінвест" зазнав масованого обстрілу з боку російських окупантів, внаслідок чого довелося зупинити роботу теплоелектроцентрالی заводу. Снаряди потрапили в перший і другий коксові цехи, смолопогонний та вуглепідготовчий цехи, а також у склад. Через зупинку ТЕЦ теплопостачання міста Авдіївка припинено. АКХЗ – найбільший коксохімічний завод Європи, основний виробник коксу в Україні. Раніше через активні бойові дії в Україні АКХЗ частково законсервував виробничі потужності.

2 квітня Маріупольський металургійний комбінат ім. Ілліча (Метінвест) зазнав значних руйнувань внаслідок артилерійських та ракетних обстрілів російськими військами.

19 квітня 2022 року російські війська знеструмили Донецьку фільтрувальну станцію КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ" у Ясиноватській ТГ, що здійснює забір, очищення та постачання води. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російські війська завдали ударів снарядами Старокримським фільтрувальним станціям №1 та №2, КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ" у Маріуполі, що здійснює забір, очищення та постачання води. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російські війська знеструмили Волноваське виробниче управління водопровідно-каналізаційного господарства КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ" у Волновасі Донецької області. Можливе забруднення водних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російська війська знеструмили ГФС №2 Регіонального управління з експлуатації каналу КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ", що здійснює забір, очищення та постачання води у місто Торецьк Донецької області. Можливе забруднення водних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російські війська обстріляли ТЕЦ у місті Авдіївка Донецької області. Будівля пошкоджена. Можливе забруднення атмосферного повітря та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російські війська пошкодили портал греблі КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ" у селі Райгородок Донецької області. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.



19 квітня 2022 року російські війська обстріляли Велико-Анадольську фільтрувальну станцію КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ" у селі Ольгінка Волноваського району та . Будівля пошкоджена та потребує обстеження. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російська війська пошкодили будівлю водопровідної насосної станції та резервуар чистої води КП "КОМПАНІЯ "ВОДА ДОНБАСУ" у Волновасі, Донецької області. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російська війська пошкодили очисні споруди смт. Новотроїцьке Волноваського району Донецької області. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

19 квітня 2022 року російська війська повністю зруйнували машинне відділення насосної станції КП "ВОДОКАНАЛ" ВМТГ" Вугледарської ТГ. Можливе забруднення водних та земельних ресурсів небезпечними речовинами.

24 квітня 2022 року російські збройні сили здійснили черговий обстріл міста Авдіївки Донецької області із застосуванням реактивної системи залпового вогню. Під вогонь окупантів потрапив Авдіївський коксохімічний завод, одне з найбільше в Україні та Європі підприємство коксохімічної промисловості. Пошкоджено третю батарею першого коксового цеху, ТЕЦ та цех уловлювання. Такі обстріли можуть спричинити витік коксового газу з великим вмістом бензолу, толуолу, нафталіну, сірководню, меркаптану, синильної кислоти і аміаку.

25 квітня внаслідок артилерійського обстрілу м. Лиман Краматорського району Донецької області сталася розгерметизація газопроводу та його горіння.

За ніч 26 квітня було здійснено 35 авіаударів по заводу «Азовсталь» у Маріуполі, в ході яких сталось займання одного із цехів. У місті Маріуполь агресор використовує надмасивні авіаційні бомби для атак. Використання такої зброї при потраплянні у ґрунт спричиняє значне забруднення сульфатами та важкими металами (такими як титан, ванадій, стронцій, кадмій). Унаслідок бомбардувань Маріуполя практично повністю знищено комбінат "Азовсталь" – один з найбільших металургійних заводів Європи.





ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ У ЛЬВІВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
вул. Стрийська, 98, м. Львів, 79026, тел./факс: (032) 238-73-70
E-mail: lviv@dei.gov.ua, сайт: www.lviv.dei.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 38057086

від _____ 20__ р. № _____

на № 088 від 06.05.2022р.

Виконавчому директору
МБО «Екологія-Право-Людина»
Олені КРАВЧЕНКО
а/с 316, м. Львів, 79000
office@epl.org.ua

Щодо надання інформації

Державна екологічна інспекція у Львівській області (надалі – Інспекція) в межах наданих повноважень розглянула Ваш запит на публічну інформацію щодо завданої докільню шкоди внаслідок нанесення ракетних ударів ЗС РФ по стратегічним, критичним об'єктам інфраструктури на території Львівської області та повідомляє наступне.

Працівниками Інспекції здійснено заходи державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства на об'єктах, що уражені ракетними обстрілами та місцях падіння уламків ракет, а саме:

- військова частина А2595 у м. Броди Золочівського району;
- військова частина А3913 у м. Новий Калинів Самбірського району;
- військова частина А1463 у с. Батятичі Львівського району;
- територія недіючої нафтобази у м. Радехові;
- територія земель сільськогосподарського призначення біля с. Грабова Золочівського району;
- ДП «Львівський державний авіаційно-ремонтний завод» у м. Львові;
- ДП «Львівський бронетанковий завод» у м. Львові;
- територія Львівської нафтобази ПП «Нафтотермінал» у м. Львові;
- територія земель комунальної власності у зеленій зоні м. Львова на перехресті вул. Пластова та вул. Ковельська;
- територія Міжнародного центру миротворчості та безпеки («Яворівський військовий полігон»);
- територія земель комунальної власності у м. Львові (між територією СТО «Автошанс» та залізничною колією);
- територія тягової підстанції «Клепарів» у м. Львові;
- територія земель комунальної власності у м. Львові по вул. Шевченка (на північ від території тягової підстанції «Клепарів»);
- територія підстанції ПрАТ «Львівобленерго» у м. Львові;
- територія тягової підстанції «Скнилів» у м. Львові;
- територія тягової підстанції «Підбірці» у с. Лисиничі Львівського району.

ДЕІ у Львівській області

02-1521 від 13.05.2022



АСУД "ДОК ПРОФ 3"
ДЕІ у Львівській області
02-1521 від 13.05.2022



Вищевказані заходи проводились в рамках проведення досудового розслідування спільно з представниками УСБУ у Львівській області.

Державні інспектори з охорони навколишнього природного середовища у Львівській області залучені до проведення таких заходів, як спеціалісти, відповідно до ст. 71 Кримінального процесуального кодексу України. Відповідно до п. 5 даної статті передбачено, що спеціаліст зобов'язаний виконувати вказівки сторони кримінального провадження, яка його залучила, чи суду та давати пояснення з поставлених запитань; не розголошувати відомості, які безпосередньо стосуються суті кримінального провадження та процесуальних дій, що здійснюються (здійснювалися) під час нього, і які стали відомі спеціалісту у зв'язку з виконанням його обов'язків. Відповідно до ст. 222 Кримінального процесуального кодексу України відомості досудового розслідування можна розголошувати лише з письмового дозволу слідчого або прокурора і в тому обсязі, в якому вони визнають можливим.

Враховуючи вищенаведене, у зв'язку з недопущенням розголошення отриманої інформації Інспекція не вправі надати запитувану інформацію про завдану довкіллю шкоду на об'єктах, що вказані у запиті на публічну інформацію.

Стосовно можливого отримання необхідної інформації рекомендуємо Вам звернутися в УСБУ у Львівській області, що знаходиться у м. Львові по вул. Д.Вітовського, 55.

Начальник Інспекції



Роман ДАСЮК

Сергій Гребенок,
Володимир Джигирей
2387370

